Dosarul:nr.2a-3546/22 Judecător:
Țonov Irina
2-19084997-02-2a-08092022

D E C I Z I E

08 iunie 2023 mun.

Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Vitalie Cotorobai şi Ion

Țurcan

Grefier Victoria

Cataraga

examinând în ședința publică apelul declarat de ***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr.1 din mun. Chișinău în procedura falimentului împotriva Tatianei Mocanu, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica” cu privire la încasarea sumei, instanța de judecată, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 iunie 2022, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

c o n s t a t ă:

La data de 20 martie 2019 Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului de locuințe nr.1 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Mocanu, intervenient accesoriu S.A „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică, calculată pentru perioada 01.03.2013-31.01.2019 în sumă de 29192,26 lei (f.d.2).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că potrivit informației din registrul bunurilor imobile nr.0100108.119.01.024 Mocanu Tatiana este proprietarul apartamentului nr.62 din bd. Decebal 91, mun. Chișinău.

Totodată, potrivit informației privind situația despre achitarea energiei termice Mocanu Tatiana domiciliată în apartamentul nr.62 din bd. Decebal, mun. Chișinău, în perioada 01.03.2013-31.01.2019 a acumulat o datorie pentru energia termică în sumă de 29192,26 lei.

În baza contului personal, deschis la ÎMGFL nr.1 pe numele pârâtului, întreprinderea reclamantă a prestat servicii locativ-comunale, iar consumatorul pârât a acceptat și a beneficiat de servicii comunale în volum deplin, fără întreruperi, în conformitate cu normele și tarifele în vigoare.

Solicită reclamanta Municipală de Gestionare a Fondului de locuințe nr.1 din mun.

Chișinău instanței de judecată:

- admiterea cererii de chemare în judecată;
- încasarea din contul Tatianei Mocanu a datoriei pentru energia termică consumată în apartamentul nr.62 din bd. Decebal 91, mun.Chișinău, calculată pentru perioada 01.03.2013 - 31.01.2019 în sumă de 29192,26 lei

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 31 octombrie 2020, acțiunea înaintată de ÎMGFL nr. 1 din Chișinău, în procedură de faliment, a fost admisă.

A fost încasat din contul Tatianei Mocanu în beneficiul ÎMGFL nr. 1 datoria în sumă de 29 192,26 lei, cheltuieli de judecată în sumă de 90 lei pentru citare prin aviz public și taxa de stat în beneficiul statului în sumă de 875,76 lei.

La 23 noiembrie 2020, Mocanu Tatiana, nefiind de acord cu hotărârea din 31 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a declarat apel solicitând, casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, privind respingerea integrală a acțiunii înaintate ca fiind neîntemeiată și tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2021 s-a casat hotărârea din 31 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a remis cauza la rejudecare, în aceiași instanță de judecată, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 iunie 2022 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 1.

S-a încasat din contul Tatianei Mocanu în beneficiul ÎMGFL nr. 1 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, datoria pentru consumul energiei termice în apartamentul nr.62 din bd. Decebal 91, mun. Chișinău, pentru perioada martie 2016-martie 2019 în sumă de 6879,86 lei.

S-a încasat din contul Tatianei Mocanu în beneficiul ÎMGFL nr.1 din mun. Chișinău cheltuielile de judecată pentru citarea publică a pârâtului în sumă de 90 lei. S-a încasat din contul Tatianei Mocanu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind depusă cu depășirea termenului general de prescripție.

La data de 08 iulie 2022, ÎMGFL nr.1 din Chișinău, în procedură de faliment, prin intermediul poștei electronice, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Totodată, a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat sau amânarea plății taxei de stat în legătură cu starea de faliment a ÎMGFL nr. 1 din Chișinău.

La data de 20 iulie 2022, Tatiana Mocanu, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond sau pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Totodată, a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat, pe motiv că pensia pe care o primește nu-i permite achitarea taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2022 a admis cererea cu privire la amânarea plății taxei de stat depusă de ÎMGFL nr.1, în procedura falimentului, s-a amânat apelantului ÎMGFL nr. 1, în procedura falimentului, plata taxei de stat în sumă de 502,02 lei, în temeiul art.86 alin. (2) Cod de procedură civilă.

S-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de ÎMGFL nr. 1, în procedura falimentului și s-a intentat procedura de apel în prezenta cauză civilă.

S-a respins cererea înaintată de Tatiana Mocanu cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel, oferind apelantei un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri, pentru a depune cererea de apel motivată și bonul taxei de stat în sumă de 154,79 lei.

Prin încheierea din 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Tatiana Mocanu, pe motiv că nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea din 31 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La 09 ianuarie 2023, Tatiana Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de recurs împotriva încheierilor din 31 octombrie 2022 și 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a încheierii din 31 octombrie 2022 a Curți de Apel Chișinău, în partea respingerii cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și casarea integrală a încheierii din 20 decembrie 2022, cu pronunțarea unei noi hotărâri de scutire a apelantei de la plata taxei de stat.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2023, s-a respins recursul declarat de Tatiana Mocanu, reprezentată de avocatul Serghei Mocanu. S-au menținut încheierile din 31 octombrie 2022, în partea contestată, și 20 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Gestionare a Fondului Locativ, nr.1, Chișinău, în procedura falimentului, împotriva Tatianei Mocanu, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Apelantul Întreprinderea de Gestionare a Fondului Locativ, nr.1, Chișinău, în procedura falimentului și invocat dezacordul său cu hotărârea primei instanțe invocând că instanța de fond eronat a aplicat termenul de prescripție până în martie 2016, greșit a încasat suma de 6879,96 lei pentru perioada 01.03.2016-31.03.2019, or acesta, urma să încaseze suma de 15243,76 lei potrivit listei calculului și achitării anexate la dosar, fără exclude suma de 8863,2 lei achitată în decembrie 2017, or acesta sumă a fost achitată cu scopul de a stinge datoria conform hotărârii anterioare emise de Judecătoria Botanica mun.Chișinău nr.2-2757/14 din 20.10.2014, respectiv, acesta nu se mai include în soldul final al datoriei.

O altă eroare admisă de instanța de fond constituie faptul că aceasta a adoptat o hotărâre în afara limitelor pretențiilor înaintate de reclamant, expunând-se asupra unei perioade de calcul a datoriei pentru care reclamantul nu a înaintat solicitări.

Sub aspect procedural, indică că instanța de fond a depășit limitele judecării cauzei, pronunțând o hotărâre peste limitele pretențiilor înaintate prin cererea de chemare în judecată.

Astfel, în speță, prin acțiune a solicitat datoria acumulată în perioada 01.03.2013-31.01.2019, iar prin hotărârea contestată s-a dispus încasarea datoriei acumulate în perioada martie 2016-martie 2019.

În consecință se atestă că dispozitivul hotărârii contestate se află în contradicție cu circumstanțele pricinii, din motiv că perioada pentru care s-a dispus încasarea datoriei excedă perioada pentru care s-a solicitat datoria prin acțiunea oblică, temei pentru care solicită admiterea integrală a apelului.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului ÎMGFL nr. 1, Chișinău, în procedura falimentului, Potînga Galina a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea acestuia.

Reprezentantul intimatului/intimatului-Sergiu Mocanu, în ședință nu s-a prezentat, fiind

citat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, din care considerente Colegiul în temeiul art. 379 alin.(2) CPC a dispus examinarea apelului în absența acestuia.

Reprezentantul intimatului S.A. „Termoelectrica în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei, din care considerente Colegiul în temeiul art.379 alin.(2) CPC a dispus examinarea apelului în absența acestuia.

Audiind reprezentantul părții în proces, studiind materialele cauzei, Colegiul Civil consideră apelul declarat ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 lit.c) CPC, instanța de apel după ce judecă apelul este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că, sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-i-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii

Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum şi a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod şi de alte legi.

Potrivit art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.10 alin.(1) şi (2) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) şi (2) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

În special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

Dispozițiile art.12 Cod civil statuează că caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente.

În temeiul art.13 alin.(1)-(3) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

În cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) şi (2) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.16 alin.(1) şi (2) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

Metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege și, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

În speță, Colegiul constată că ***la data de 20 martie 2019 Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului de locuințe nr.1 din mun. Chișinău, în procedura falimentului***, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Mocanu, intervenient accesoriu SA „Termoelectrica" cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică, calculată pentru perioada 01.03.2013-31.01.2019 în sumă de 29192,26 lei (f.d.2).

Prin hotărârea din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 1.

S-a încasat din contul Tatianei Mocanu în beneficiul ÎMGFL nr. 1 din mun. Chișinău, în procedura falimentului, datoria pentru consumul energiei termice în apartamentul nr.62 din bd. Decebal 91, mun. Chișinău, pentru perioada martie 2016-martie 2019 în sumă de 6879,86 lei.

Sa încasat de la Tatiana Mocanu în beneficiul ÎMGFL nr. 1 din mun. Chișinău cheltuielile de judecată pentru citarea publică a pârâtului în sumă de 90 lei. S-a încasat de la Tatiana Mocanu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind depusă cu depășirea termenului general de prescripție.

Pentru a decide astfel prima instanță a reținut că restanța la plata datoriei pentru serviciile de energie termică este echivalentă sumei de 6 879,86 lei, reținând informația despre achitarea serviciilor locativ-comunale de către proprietar/locatar pentru perioada martie 2016-martie 2019, care atestă acumularea datoriei la locul de consum bd. Decebal 91, ap.62, mun. Chișinău.

Astfel, potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile intimata Mocanu Tatiana este proprietarul apartamentului nr.62 din bd. Decebal 91, mun. Chișinău cu numărul cadastral 0100108.119.01.024, blocul locativ în care este amplasat apartamentul intimatei fiind în gestiunea apelantului, prin intermediul căruia la locul de consum indicat s-a livrat în perioada invocată de apelant servicii de furnizare a energiei termice.

Potrivit informației oferite de Centrul de calcul S.R.L „Infobon", la situația din ianuarie 2019 la locul de consum din apartamentul sus-menționat al intimatei în sumă de 42 452,16 lei.

Totodată s-a stabilit că prin hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău nr.2-2757/14 din 20 octombrie 2014 a fost admisă parțial acțiunea ÎMGFL nr. 1 și s-a dispus încasarea plaților pentru consumul de energie termică în sumă de 8863,72 lei pentru perioada mai 2011-februarie 2013, iar pretenția privind încasarea sumei de - 13259,90 lei a fost respinsă ca fiind tardivă.

Conform informațiilor sus-menționate, suma de 8863,72 lei, adjudecată prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chişinău nr.2-2757/14 din 20 octombrie 2014 a fost achitată în luna decembrie 2017.

Astfel, Colegiul atestă că prin acțiunea înaintată în speță apelantul pretinde încasarea din contul intimatei a restanței la plata serviciilor de furnizare a energiei termice în sumă de 29 192,26 lei, formată în perioada 01.03.2013-31.01.2019, determinată prin deducerea din suma totală înregistrată a restanței de 42 452,16 lei a sumei de 13 259,90 lei, adjudecarea căreia s-a respins prin hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chişinău nr.2-2757/14 din 20 octombrie 2014.

Concomitent, Colegiul atestă că suma totală a restanței la plata serviciului comunal nominalizat, formată conform situației din 31 ianuarie 2019 a fost determinată reieșind din considerentul că în luna decembrie 2017 a fost achitată de către consumator suma de 8863,72 lei în contul executării hotărârii judecătorești din 20 octombrie 2014, astfel încât suma respectivă nu este inclusă în cuantumul total al restanței reflectate în informația oferită de centrul de calcul.

Analizând legalitatea hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate şi a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material şi procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecății, Colegiul civil, consideră că hotărârea primei instanțe este incorectă în partea admiterii parțiale a acțiunii, din următoarele considerente.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel reține că în temeiul art.8 alin.(1) şi (2) Cod civil (aici şi în continuare în redacția în vigoare la data realizării raportului juridic litigios), drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislației civile.

Drepturile şi obligațiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor şi obligațiilor civile;

c) din hotărâre judecătorească în care sunt stabilite drepturi şi obligații;

d) în urma creării şi dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opere literare, de artă, în urma invențiilor şi altor rezultate ale activității intelectuale;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogățirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legislația leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

În conformitate cu art. 9 alin.(1) şi (2) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit dispozițiilor art.11 Cod civil apărarea dreptului civil se face prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor, prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) recunoașterea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciilor;

h) încasarea clauzei penale;

i) repararea prejudiciului moral;

j) desființarea sau modificarea raportului juridic;

k) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

l) alte căi prevăzute de lege.

Repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora (art.14).

În corespundere cu art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

Conform prevederilor art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În acord cu art.572 alin.(1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Punctele 17 şi 18 ale Regulamentului cu privire la modul de prestare şi achitare a serviciilor locative, comunale şi ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor şi condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire şi alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, plățile pentru serviciile locative, comunale şi ne comunale se percep de la proprietarii, chiriașii şi locatarii caselor individuale apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine şi încăperilor nelocuibile din bloc conform contractelor, în baza conturilor (bonurilor) lunare respective pentru fiecare tip de serviciu, eliberat de furnizori, gestionari sau prestatorii de servicii.

Achitarea plăților se efectuează de către proprietarii, chiriașii şi locatarii caselor individuale apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine şi încăperilor nelocuibile din bloc, de regulă, prin instituțiile bancare şi oficiile poştale, dacă în contractele încheiate nu este prevăzut altceva. În cazul în care plata se achită direct furnizorilor prestatorilor de servicii şi gestionarilor, casele lor trebuie să fie înzestrate cu aparate de casă cu memorie fiscală.

Proprietarii, chiriașii şi locatarii caselor individuale apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine şi încăperilor nelocuibile din bloc achită plățile pentru serviciile prestate în luna precedentă până la data indicată în factura de plată.

În accepțiunea art.37 alin. (3) al Legii cu privire la locuințe, pe lângă plata pentru închirierea locuinței din fondul public de locuințe sau a locuinței proprietate privată, locatarul este obligat să efectueze plata pentru apa potabilă şi evacuarea apelor uzate, încălzire, alimentarea cu energie electrică, gaze naturale, transportarea deşeurilor menajere solide şi lichide, ascensor şi pentru alte servicii prestate de locator sau de furnizorul de servicii comunale şi ne comunale, conform facturilor prezentate. La solicitarea locatarului, locatorul este obligat să prezinte bonurile de plată ce confirmă cheltuielile respective.

Dispozițiile art.3 alin. (1) al Legii serviciilor publice de gospodărie comunală prevăd că

serviciile publice de gospodărie comunală asigură furnizarea/prestarea următoarelor servicii:

a) alimentarea cu apă;

b) alimentarea cu energie termică;

c) canalizarea şi epurarea apelor uzate şi pluviale;

b) salubrizarea, înverzirea localităților;

e) asigurarea cu transport public local;

f) administrarea fondului locativ public şi privat.

În sensul art.25 alin. (1) şi (5) al aceleiași Legi, persoanele fizice şi juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sânt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator şi utilizator.

Agenții economici care furnizează/prestează servicii de gospodărire comunală fără contracte cu consumatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin.(2)-(4), ce reglementează acțiunile ce pot fi întreprinse de către operator în privința consumatorilor care nu achită serviciile comunale presate, inclusiv acționarea în judecată.

Din dispozițiile legale citate supra Colegiul deduce, inclusiv prin prisma art. 210 alin. (2) Cod civil, că furnizarea serviciilor publice de gospodărie comunală la locul de consum al consumatorului şi eliberarea pe numele acestuia a facturilor de plată a acestor servicii, cu specificarea datelor privind volumul serviciilor prestate, prețul normativ al acestora şi valoarea totală a serviciului prestat, constituie o confirmare a instituirii între părți, gestionar şi consumator, a raportului juridic obligațional, ce instituie în sarcina consumatorului obligația de plată a acestor servicii, indiferent de faptul că părțile nu au încheiat un contract în baza unui singur înscris.

Subsecvent, Colegiul atestă că în speță se întrunesc condițiile legale ce impun intimatei obligația de plată a contravalorii serviciului de furnizare a energiei termice, de care aceasta a beneficiat în calitate de proprietar al apartamentului nr.62, situat în sect. Botanica , bd. Decebal 91, mun. Chișinău în calitate de loc de consum, ce însumează pentru perioada litigioasă (01.03.2013-31.01.2019) 29 192,26 lei, determinată în modul sus-menționat.

Totodată, în contextul în care intimata a invocat survenirea în speță a prescripției, Colegiul conchide că în temeiul art.art.267 alin.(1), 271, 272 alin. (9) şi 281 alin. (1) Cod civil (dispoziții similare regăsindu-se şi în redacția Codului civil în vigoare din 01 martie 2019) intimata nu poate fi obligată la executarea obligației prescrise.

Astfel, Colegiul constată că înaintarea de către apelant a acțiunii în justiție împotriva intimatei s-a realizat la 20 martie 2019, restanța formată în perioada martie 2013-februarie 2016, ce depășește trei ani precedenți înaintării acțiunii, este prescrisă, motiv pentru care aceasta just a fost respinsă de prima instanță, inclusiv în contextul în care în speță, s-a constatat că intimata nu a achitat în perioada vizată nici o parte din restanțele formate şi nu a întreprins nici o acțiune de recunoaștere a restanțelor prescrise, astfel încât în cazul dat nu se întrunesc condițiile de întrerupere a curgerii prescripției obligațiunilor devenite scadente în perioada nominalizată.

Totodată, ***în temeiul art.372 alin. (1) CPC, apelantul nu invocată argumente ce ar combate soluția respectivă a primei instanțe, motiv pentru care instanța de apel nu poate interveni în soluția respectivă din hotărârea adoptată de instanța de fond.***

Concomitent, însă, Colegiul constată că soluția primei instanțe privind adjudecarea

sumei de 6879,86 lei cu titlu de restanță la plata consumului de energie termică în perioada martie 2016-martie 2019 este eronată, deoarece contravine circumstanțelor cauzei şi cadrului legal pertinent.

Astfel, Colegiul reține primar că obiectul litigiului rezidă din pretențiile de încasare a restanțelor la consumul energie termice realizat în perioada de până în ianuarie 2019, astfel încât constatarea instanței de fond privind formarea restanței adjudecate până în martie 2019 este eronată şi excedă limitele instituite de art. 240 alin. (3) CPC, fapt ce poate afecta în viitor drepturile apelantului în condițiile în care o astfel de constatare ar periclita posibilitatea apelantului de a pretinde de la intimată plata consumului energiei termice pentru perioada februarie-martie 2019, ce nu a constituit obiectul prezentului proces.

Secund, Colegiul constată că potrivit informațiilor oferite de gestionarul informațiilor respective, în perioada 01.03.2016-31.01.2019 la locul de consum din apartamentul vizat, ce aparține intimatei, au calculate şi înaintate spre plată următoarele valori ale energiei termice livrate:

Martie 2016	673,04 lei
Aprilie 2016	1,88 lei
Octombrie 2016	235,92 lei
Noiembrie 2016	1037,03 lei
Decembrie 2016	1176,62 lei
Ianuarie 2017	1360,42 lei
Februarie 2017	1049,20 lei
Martie 2017	660,34 lei
Octombrie 2017	240,61 lei
Noiembrie 2017	799,95 lei
Decembrie 2017	1133,27 lei
Ianuarie 2018	1173,99 lei
Februarie 2018	922,68 lei
Martie 2018	1193,01 lei
Aprilie 2018	142,90 lei
Octombrie 2018	59,82 lei
Noiembrie 2018	1016,10 lei
Decembrie 2018	1199,88 lei
Ianuarie 2019	1167,01 lei

Astfel, în total în perioada indicată la locul de consum al intimatei a fost livrată energie termică în sumă totală de 15 243,76 lei, iar intimata nu a efectuat nici o plată în contul stingerii acestei valori, or, plata realizată în decembrie 2017 în sumă de 8863,72 lei, a fost efectuată în contul stingerii creanței apelantului, adjudecate prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chişinău nr.2-2757/14 din 20 octombrie 2014 cu titlu de restanță la consumul de energie termică până în luna februarie 2013, astfel, încât această sumă nu poate fi îndreptată la stingerea creanțelor apelantului, formate după această lună a anului 2013.

Subsecvent, în temeiul normelor citate supra, Colegiul conchide că intimata urmează a fi obligată să execute obligația de plată a sumei de 15 243,76 lei, cu titlu de restanță la plata consumului de energie termică în perioada 01.03.2016 - 31.01.2019.

Or, constatarea primei instanțe referitoare la faptul că în perioada indicată restanța intimatei pentru consumul serviciului public de gospodărie comunale constituie suma de

6879,86 lei este eronată în condițiile în care instanța a dedus suma de 22 312,40 lei, formată până în martie 2016, din suma pretinsă de apelant de 29 192,26 lei, fără a ține cont că la înaintarea acțiunii apelantul deja a exclus din suma totală înregistrată a restanțelor la situația din 31 ianuarie 2019 de 42452,16 lei suma ce a fost deja respinsă de instanța judecătorească ca prescrisă prin hotărârea judecătorească sus-menționată (dar neexclusă din evidența calculelor serviciului respectiv), în corespundere cu exigențele legale instanța urmând să determine cuantumul sumei adjudecate nu prin deducerea sumelor specificate în calcul, ci prin însumarea valorilor consumului energiei termice în perioada 01.03.2016-31.01.2019 în modul expus supra, fapt ce oferă un rezultat al restanței de 15 243,76 lei (673,04 lei+1,88 lei+235,92 lei+1037,03 lei+1176,62 lei+1360,42 lei+1049,2 lei+660,34 lei+240,61 lei+799,95 lei+1133,27 lei+1173,99 lei+922,68 lei+1193,01 lei+142,9 lei+59,82 lei+1016,1 lei+1199,88 lei+1167,01 lei = 15 243,76 lei).

Colegiul Civil respinge argumentele intimatei referitoare la faptul că în perioada de timp cuprinsă între luna martie 2013 și luna martie 2016 nu a făcut achitări din considerent că anterior, la 12 septembrie 2009; 03 noiembrie 2009 și la 12 octombrie 2010 a depus în adresa apelantului cereri prin care a solicitat sistarea livrării agentului termic în apartamentul nr. 62 din bl. Decebal nr. 91, mun. Chișinău din motiv că serviciul prestat este necalitativ, deoarece serviciul de furnizare a energiei termice reprezintă un serviciu colectiv, prestat nu doar în interesul şi distinct intimatei, iar în corespundere cu pct. 1 al anexei nr. 7 la Regulamentul aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, pentru a putea cere sistarea/deconectare reclamanta urmează să dovedească deținerea unei surse de încălzire, altul decât cel centralizat, la locul de consum ce ar permite menținerea în continuare în apartament a temperaturii aerului de cel puțin $+18^0$ C pentru evitarea deteriorărilor în blocul locativ, condiție nerealizată în speță de către intimată, probe contrare nefiind prezentate de aceasta, contrar sarcinii pozitive de probațiune, instituite în obligația acesteia de art.118 alin.(1) CPC.

În același context, Colegiul atestă că în acord cu pct.pct.19-21, 23 ale Regulamentului aprobat prin hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, prestarea necalitativă a serviciului de gospodărie comunală oferă consumatorului dreptul de a pretinde o reducere la prețul acestui serviciu cu condiția prezentării actelor întocmite în ordinea stabilită de normele respective, în speță, a actelor ce atestă temperatura aerului în apartamentul intimatei în perioada litigioasă, lipsa unor astfel de acte la materialele prezentei pricini, prezentarea cărora, în temeiul art. art. 118, 121 şi 122 CPC urma a fi realizată de către intimată, excluzând aserțiunile nominalizate ale intimatei.

La fel, Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiat argumentul intimatei Mocanu Tatiana precum că la dosar nu au fost prezentate probe întru confirmarea celor invocate de reclamant, deoarece datele specificate în informațiile oferite de centrul de calcul al apelantului, reflectă informațiile din facturile întocmite pentru serviciul respectiv la locul de consum, în speță, survenind prezumția recepționării facturilor respective de către intimată (având în vederea că, reieșind din conceptul de bună-credință aceasta nu a prezentat nici o probă ce ar confirma că în perioada vizată aceasta a invocat în față gestionarului fondului locativ nerecepționarea facturilor de plată a serviciilor publice de gospodărie comunală), motiv pentru care instanța nu dispune de temeiuri, ce ar justifica discreditarea informațiilor respective.

Astfel, este cert că soluția primei instanțe privind adjudecarea restanței în sumă de 6879,86 lei, cu titlu de restanță pentru consumul de energie termică la locul de consum vizat

în perioada martie 2016 - martie 2019 este eronată şi, astfel, aceasta urmează a fi casată în partea respectivă, instanța de apel constatând că pretențiile apelantului sunt fondate în partea încasării din contul intimatei a restanței în sumă de 15 243,76 lei, formată pentru consumul de energie termică la locul de consum vizat în perioada martie 2016 - ianuarie 2019, din care motive Colegiul consideră necesar de a casa hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 iunie 2022 în partea indicată și a emite în privința respectivă o nouă hotărâre de admite acțiunii apelantului în valoare totală de 15 243,76 lei pentru consumul energiei termice în perioada indicată.

Potrivit art.94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Subsecvent, dat fiind că acțiunea reclamantei/apelantei ÎMGFLnr.1 din Chișinău, în procedura falimentului a fost admisă, intimata Mocanu Tatiana urmează a fi obligată la plata taxei de stat în beneficiul statului în sumă de 457,31 lei.

Or, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 20.01.2015, §41 importanta principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură şi pentru autoritățile publice şi private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de lege, motiv din care, instanța de judecată nu constituie o excepție de la regulă.

Astfel, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul impunerii unei alte conduite decât cea prescrisă de către legislator va avea inter alia drept efect defavorizarea procesuală a intimatului, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată decât în condițiile expres stabilite de lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanțe sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat şi dezinteresat. Imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci şi întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Mai mult decât atât, potrivit definiției date în jurisprudența CtEDO noțiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația națională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilității obținerii unor ”consultații adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecințele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acțiuni (Sunday Times v UK 26.04.1979, § 49).

Certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile reclamantului, cât şi ale pârâtului, motiv pentru care instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de drept de procedură civilă și cele materiale.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate și egalitate a părților în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participant la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Din considerentele enunțate, dat fiindcă instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, instanţa constatând temeinicia acţiunii apelantului/reclamantului în partea sumei de 15 243,76 lei, argumentele contrare ale intimatei fiind nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul conchide necesar de a admite apelul declarat de ÎMGFL nr.1 din Chișinău, a casa hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depuse de ÎMGFL nr.1 din Chișinău, în procedura falimentului în cuantumul specificat supra.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de Î*****

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul centru), din 21 iunie 2022, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Î.M.G.F.L. „Nr. 1” din Chișinău, în procedură de faliment, către Mocanu Tatiana, intervenient accesoriu S.A „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și se emite o nouă hotărâre potrivit căreia:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 1 în procedura de faliment.

Se încasează din contul Tatianei Mocanu în beneficiul Î.MGFL „nr. 1” din Chișinău, în procedură de faliment datoria în sumă de 15 243,76 (cincisprezece mii două sute patruzeci și trei lei, 76 bani) lei pentru consumul energiei termice.

Se încasează din contul Tatianei Mocanu în beneficul statului taxa de stat în sumă de 457,31 (patru cincizeci și șapte lei, 31 bani) lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Ion Țurcan

Dosarul:nr.2a-3546/22 Judecător:
Țonov Irina
2-19084997-02-2a-08092022

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

08 iunie 2023 mun.
Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Vitalie Cotorobai şi Ion

Țurcan

Grefier Victoria

Cataraga

examinând în ședință publică apelul declarat de Î.M.G.F.L. „Nr. 1” din Chișinău, în procedură de faliment împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 21 iunie 2022, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Î.M.G.F.L. „Nr. 1” din Chișinău, în procedură de faliment, către Mocanu Tatiana, intervenient accesoriu S.A. „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de Î*****

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul centru), din 21 iunie 2022, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Î.M.G.F.L. „Nr. 1” din Chișinău, în procedură de faliment, către Mocanu Tatiana, intervenient accesoriu S.A. „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărâre potrivit căreia:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de ÎMGFL nr. 1 în procedura de faliment.

Se încasează de la Mocanu Tatiana în beneficiul Î.M.G.F.L. „Nr. 1” din Chișinău, în procedură de faliment datoria în sumă de 15 243,76 (cincisprezece mii două sute patruzeci și trei lei, 76 bani) lei pentru consumul energiei termice.

Se încasează din contul lui Mocanu Tatiana în beneficul statului taxa de stat în sumă de 457,31 (patru cincizeci și șapte lei, 31 bani) lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Ion Țurcan